

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

คำหมายอากาศเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูฝน

ระหว่างเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม พ.ศ. 2564

ออกประกาศวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2564

สภาวะอากาศทั่วไป

ฤดูฝนของประเทศไทยปีนี้ คาดว่า จะเริ่มต้นประมาณต้นสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนพฤษภาคม 2564 ซึ่งจะเร็วกว่าปกติ และจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม 2564 โดยปริมาณฝนรวมของทั้งประเทศในช่วงฤดูฝนปีนี้ จะมากกว่าค่าปกติร้อยละ 5 – 10 และจะมากกว่าปีที่แล้ว (ปีที่แล้วในช่วงฤดูฝนปริมาณฝนรวมน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 3 และปริมาณรวมทั้งปีน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 4) โดยในช่วงครึ่งแรกของฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม) ปริมาณฝนรวมส่วนใหญ่จะมากกว่าค่าปกติประมาณร้อยละ 10 ส่วนในช่วงครึ่งหลังฤดูฝน (เดือนสิงหาคมถึงกลางตุลาคม) ปริมาณฝนรวมส่วนใหญ่จะใกล้เคียงค่าปกติ

อนึ่ง ในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน ซึ่งเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นที่สุด และมีโอกาสสูงที่จะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านประเทศไทยตอนบน ซึ่งจะส่งผลให้มีฝนตกหนักถึงหนักมากในหลายพื้นที่

คำหมายลักษณะอากาศ

ตั้งแต่ช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนมิถุนายน ประเทศไทยจะมีฝนเพิ่มมากขึ้นและต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่มีฝนตกร้อยละ 40-60 ของพื้นที่ กับมีฝนตกหนักบางแห่ง ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ฝั่งตะวันตกมีฝนตก ร้อยละ 60-80 ของพื้นที่ กับมีฝนหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง เนื่องจาก มรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะพัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทย โดยมีกำลังแรงเป็นระยะๆ ประกอบกับจะมีร่องมรสุมพาดผ่านประเทศไทยตอนบนเป็นระยะๆ นอกจากนี้ จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงก่อตัวบริเวณทะเลอันดามัน แล้วทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุดีเปรสชันหรือพายุไซโคลน และเคลื่อนตัวเข้าใกล้ด้านตะวันตกของประเทศไทย

จากนั้นจนถึงช่วงประมาณครึ่งแรกของเดือนกรกฎาคม ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง และอาจทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตรในบางแห่ง โดยเฉพาะพื้นที่ที่แล้งซ้ำซากนอกเขตชลประทาน เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทยจะมีกำลังอ่อนลง ส่วนร่องมรสุมจะเลื่อนขึ้นไปพาดผ่านบริเวณตอนใต้ของประเทศไทย

สำหรับช่วงตั้งแต่กลางเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน ประเทศไทยจะกลับมามีฝนตกชุกหนาแน่นอีกครั้ง โดยส่วนใหญ่จะมีฝนตกร้อยละ 60 - 80 ของพื้นที่กับมีฝนหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งในหลายพื้นที่ เนื่องจาก มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทย จะกลับมามีกำลังแรงเป็นระยะๆ และต่อเนื่องมากขึ้น ประกอบกับร่องมรสุมจะเลื่อนลงมาพาดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบนเป็นระยะๆ

ส่วนในเดือนตุลาคม ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง และเริ่มจะมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า โดยเฉพาะตอนบนของภาค แต่ภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคใต้ ยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่นต่อไป กับมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง เนื่องจาก บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะเริ่มแผ่ลงมาปกคลุมตอนบนของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับร่องมรสุมจะเลื่อนลงไปพาดผ่านบริเวณภาคกลางตอนล่าง ภาคใต้ตอนบนและภาคตะวันออก นอกจากนี้ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทยจะเริ่มเปลี่ยนเป็นมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมแทน

สำหรับในช่วงฤดูฝนปีนี้ คาดว่า จะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยจำนวน 2-3 ลูก โดยมีโอกาสสูงที่จะเคลื่อนผ่านบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือในช่วงเดือนสิงหาคมหรือกันยายน

รายละเอียดตามภาคต่างๆ

ภาคเหนือ เดือนพฤษภาคมและเดือนมิถุนายน คาดว่า ปริมาณฝนรวมจะมากกว่าค่าปกติร้อยละ 20 และ 5 ตามลำดับ (ค่าปกติ 187 และ 156 มิลลิเมตร ตามลำดับ) จากนั้นตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม ปริมาณฝนรวมจะใกล้เคียงค่าปกติ (ค่าปกติ 176, 223, 218 และ 124 มิลลิเมตร ตามลำดับ)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เดือนพฤษภาคมและเดือนกันยายน คาดว่า ปริมาณฝนรวมจะมากกว่าค่าปกติร้อยละ 10 และ 5 ตามลำดับ (ค่าปกติ 187 และ 242 มิลลิเมตร ตามลำดับ) ส่วนเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม ปริมาณฝนรวมจะน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 5 (ค่าปกติ 203 และ 211 มิลลิเมตร ตามลำดับ) สำหรับเดือนสิงหาคมและตุลาคม ปริมาณฝนรวมจะใกล้เคียงค่าปกติ (ค่าปกติ 266 และ 117 มิลลิเมตร ตามลำดับ)

ภาคกลาง เดือนพฤษภาคมและเดือนมิถุนายน คาดว่า ปริมาณฝนรวมจะมากกว่าค่าปกติร้อยละ 20 และ 5 ตามลำดับ (ค่าปกติ 172 และ 145 มิลลิเมตร ตามลำดับ) จากนั้นตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม ปริมาณฝนรวมจะใกล้เคียงค่าปกติ (ค่าปกติ 156, 181, 257 และ 187 มิลลิเมตร ตามลำดับ)

ภาคตะวันออก เดือนพฤษภาคมและเดือนมิถุนายน คาดว่า ปริมาณฝนรวมจะมากกว่าค่าปกติร้อยละ 10 และ 5 ตามลำดับ (ค่าปกติ 224 และ 266 มิลลิเมตร ตามลำดับ) ส่วนเดือนกรกฎาคม ปริมาณฝนรวมจะน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 5 (ค่าปกติ 278 มิลลิเมตร) และตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงตุลาคม ปริมาณฝนรวมจะใกล้เคียงค่าปกติ (ค่าปกติ 303, 330 และ 225 มิลลิเมตร ตามลำดับ)

ภาคใต้ฝั่งตะวันออก (ฝั่งอ่าวไทย) ในเดือนพฤษภาคมและกรกฎาคม คาดว่า ปริมาณฝนรวมจะน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 5 (ค่าปกติ 144 และ 119 มิลลิเมตร ตามลำดับ) ส่วนเดือนมิถุนายน สิงหาคมและกันยายน ปริมาณฝนรวมจะใกล้เคียงค่าปกติ (ค่าปกติ 113, 124 และ 150 มิลลิเมตร ตามลำดับ) สำหรับเดือนตุลาคม ปริมาณฝนรวมจะมากกว่าค่าปกติร้อยละ 5 (ค่าปกติ 255 มิลลิเมตร)

ภาคใต้ฝั่งตะวันตก (ฝั่งทะเลอันดามัน) ในเดือนพฤษภาคม คาดว่า ปริมาณฝนรวมจะน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 5 (ค่าปกติ 310 มิลลิเมตร) ส่วนเดือนมิถุนายนถึงกันยายน ปริมาณฝนรวมจะใกล้เคียงค่าปกติ (ค่าปกติ 312, 337, 399 และ 424 มิลลิเมตร ตามลำดับ) สำหรับเดือนตุลาคม ปริมาณฝนรวมจะมากกว่าค่าปกติร้อยละ 5 (ค่าปกติ 367 มิลลิเมตร)

คาดหมายปริมาณฝน (มิลลิเมตร) ในฤดูฝน พ.ศ. 2564

ภาค	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
เหนือ	190-230	140-180	150-190	200-250	200-250	100-140
ตะวันออกเฉียงเหนือ	180-220	180-220	190-230	240-290	230-280	100-140
กลาง	160-200	120-160	130-170	160-200	220-270	170-210
ตะวันออก	210-260	240-290	240-290	280-330	280-330	200-250
ใต้ฝั่งตะวันออก	120-160	100-140	100-140	100-140	130-170	230-280
ใต้ฝั่งตะวันตก	270-320	280-330	310-360	370-420	400-450	340-390

ที่มา: ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา

ข้อควรระวัง

1. สำหรับในบางช่วงจะมีฝนตกหนักถึงหนักมากติดต่อกันหลายวัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งได้ โดยเฉพาะในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน
2. ส่วนในช่วงที่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเคลื่อนผ่านประเทศไทย จะมีลักษณะของพายุรุนแรง ฝนตกเป็นบริเวณกว้าง และมีฝนตกหนักถึงหนักมากในหลายพื้นที่ สำหรับบริเวณชายฝั่งจะมีคลื่นลมแรง ความสูงของคลื่นอาจสูงถึง 3-4 เมตรในบางช่วง

เกษตรกรควรระวังอันตรายและป้องกันความเสียหายจากสภาวะดังกล่าวและติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อการเกษตรในช่วงฤดูฝน

ในช่วงต้นฤดูฝนบริเวณประเทศไทยตอนบนจะเริ่มเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะมีกำลังแรงเป็นช่วงๆ จนกลายเป็นลมพัดแปรทิศทางและมีสภาพเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งในระยะต้นฤดูสภาพอากาศจะแปรปรวน โดยมีฝนตกสลับกับมีอากาศร้อน เกษตรกรควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย และในช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีกำลังแรงขึ้น พื้นที่ซึ่งเป็นด้านรับลมมรสุมดังกล่าว จะมีปริมาณและการกระจายของฝนเพิ่มขึ้น กับมีฝนตกหนักบางพื้นที่ เกษตรกรควรระวังอันตรายและป้องกันความเสียหายจากสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่ง สำหรับฝนที่ตกลงมาในระยะแรก เกษตรกรที่รองรับน้ำฝนไม่ควรนำมาบริโภคแต่ควรนำไปใช้ทางด้านการเกษตร เนื่องจากน้ำฝนจะชะล้างฝุ่นละอองในอากาศ และสิ่งสกปรกบนหลังคาปะปนลงมากับน้ำฝน สำหรับในระยะต้นฤดูฝนบางพื้นที่อาจมีฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง เกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการอยู่ในที่โล่ง ขณะฟ้าคะนอง รวมทั้งควรหลีกเลี่ยงการเข้าใกล้สิ่งปลูกสร้างที่ไม่แข็งแรง ต้นไม้ใหญ่ และป้ายโฆษณาต่างๆ ขณะลมแรง สำหรับพื้นที่การเกษตรที่เป็นที่ลุ่ม เกษตรกรควรจัดระบบระบายน้ำในแปลงปลูกพืชให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันน้ำขังในพื้นที่เพาะปลูกเป็นเวลานานจนทำให้รากพืชเน่าต้นพืชตาย และควรดูแลดินให้มีการระบายน้ำที่ดี เพื่อป้องกันดินมีความชื้น มีสูงจนทำให้เกิดโรคพืชจากเชื้อรา สำหรับในบางพื้นที่ซึ่งมีฝนตกชุกอาจมีน้ำขัง เกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการย่ำน้ำที่สกปรก หากมีความจำเป็นต้องเดินลุยน้ำควรสวมรองเท้าบูททุกครั้ง เพื่อป้องกันโรคเล็ปโตสไปโรซิส หรือโรคฉี่หนู สำหรับในช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีกำลังแรง คลื่นลมบริเวณอ่าวไทยตอนบนจะมีกำลังแรงขึ้น ชาวเรือและชาวประมงควรเพิ่มความระมัดระวังในการเดินเรือ และในช่วงที่ทะเลมีคลื่นจัด เรือเล็กควรงดออกจากฝั่ง โดยติดตามพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด

สำหรับภาคใต้ในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มรสุมดังกล่าวจะนำความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียเข้ามาสู่ภาคใต้ ทำให้ฝั่งตะวันตกซึ่งด้านรับลมมรสุมดังกล่าว มีปริมาณและการกระจายของฝนมากกว่าทางฝั่งตะวันออก กับจะมีฝนตกหนักได้บางพื้นที่ เกษตรกรควรระวังอันตรายและป้องกันความเสียหายจากสภาวะ น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่ง โดยชุดลอกคูคลองและทางระบายน้ำ อย่าให้ดินเซิน ตลอดจนสันดอนปากแม่น้ำ ให้น้ำสามารถไหลได้สะดวก เพื่อป้องกันน้ำเอ่อล้นเข้าท่วมพื้นที่เพาะปลูก อาคารบ้านเรือน และโรงเก็บพืชผลทางด้านการเกษตร ส่วนทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกจะมีฝนในช่วงบ่ายค่ำ ซึ่งจะเป็นผลดีกับพืชที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต และไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโตทางผล อนึ่งในช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีกำลังแรงคลื่นลมบริเวณทะเลอันดามันจะมีกำลังแรงขึ้น ชาวเรือและชาวประมงควรเพิ่มความระมัดระวังในการเดินเรือ และเรือเล็กควรงดออกจากฝั่ง โดยเฉพาะในช่วงที่ทะเลมีคลื่นจัด โดยติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยงและสัตว์น้ำในช่วงฤดูฝน

สำหรับเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูฝน ในช่วงต้นฤดูสภาพอากาศจะแปรปรวน โดยอาจมีฝนตกสลับกับอากาศร้อนในบางช่วง เกษตรกรควรควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์อย่าให้เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงปรับตัวไม่ทัน อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย และควรหมั่นสังเกตสัตว์เลี้ยง หากพบตัวที่เป็นโรคควรรีบแยกออกจากกลุ่มแล้วทำการรักษา เพื่อไม่ให้เชื้อโรคแพร่ไปยังตัวอื่นๆ และควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์ที่ป่วยและสารคัดหลั่งจากสัตว์โดยตรง หากมีความจำเป็นต้องสัมผัสกับสัตว์เลี้ยงควรสวมถุงมืออย่างทุกครั้ง รวมทั้งสวมเสื้อผ้าให้มิดชิดเพื่อป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย ส่วนในบางพื้นที่อาจมีฝนฟ้าคะนอง เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่ในที่โล่งแจ้งขณะฟ้าคะนอง และดูแลและซ่อมแซมโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ให้มีความมั่นคงแข็งแรง เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น เมื่อมีลมแรง นอกจากนี้ควรดูแลและซ่อมแซมแผงก้างฝนสาดให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติและหลังคาโรงเรือนเลี้ยงสัตว์อย่าให้รั่วซึม เพื่อป้องกันสัตว์เปียกฝน หนาวเย็น จนอ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย รวมทั้งไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่ในที่ชื้นแฉะเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้สัตว์เลี้ยงอ่อนแอ และเป็นโรคได้ง่าย โดยเฉพาะสัตว์เท้ากีบ เช่น โค และกระบือ เป็นต้น อาจเป็นโรคปากและเท้าเปื่อยได้ นอกจากนี้ควรหมั่นสำรวจบริเวณโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากในช่วงฤดูฝนอาจมีสัตว์มีพิษ เช่น งู ตะขาบ และแมงป่อง เป็นต้น หนีฝนเข้ามาหลบซ่อนตัวภายในบริเวณโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และอาจทำร้ายสัตว์เลี้ยง หรืออาจทำให้สัตว์ตื่นได้ ดังนั้นเกษตรกรจึงควรหมั่นสำรวจ บริเวณโรงเรือนเลี้ยงสัตว์หากพบสัตว์มีพิษดังกล่าวควรรีบจัดการให้ออกไปจากโรงเรือน นอกจากนี้ควรวางแผนเตรียมอพยพสัตว์เลี้ยงไปในที่สูงน้ำท่วมไม่ถึงหากเกิดกรณีน้ำท่วมพื้นที่เลี้ยงสัตว์ และศึกษาประวัติการไหลของน้ำเข้าท่วมพื้นที่เพื่อความสะดวกและปลอดภัยในการอพยพสัตว์เลี้ยงไปสู่พื้นที่ซึ่งกำหนดไว้ นอกจากนี้ควรเตรียมอุปกรณ์สำหรับส่องสว่างในยามค่ำคืนเอาไว้ให้พร้อมใช้งาน ตลอดจนเตรียมอาหารสัตว์ และน้ำกินสำหรับสัตว์เอาไว้ให้พร้อมด้วย และหากเกษตรกรต้องอพยพไปด้วยควรเตรียมอาหารและน้ำดื่มเอาไว้ด้วย อนึ่ง ในช่วงฤดูฝน แมลงและศัตรูสัตว์ต่างๆ เช่น ยุง เหลือบ รัน ไร เป็นต้น จะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้ศัตรูสัตว์ดังกล่าวมารบกวนสัตว์เลี้ยง เพราะจะทำให้สัตว์ชะงักการเจริญเติบโต และศัตรูสัตว์บางชนิดอาจเป็นพาหะนำโรคมาสู่สัตว์เลี้ยงได้

ส่วนผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อเลี้ยง ในระยะต้นฤดู เกษตรกรควรจัดเตรียมวัสดุสำหรับกั้นขอบบ่อ และอุปกรณ์สำหรับสูบน้ำเอาไว้ให้พร้อมใช้งาน เพื่อไว้ใช้ในช่วงที่มีฝนตกหนัก ลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น และไม่ควรปล่อยให้น้ำฝนที่ตกบนดินไหลลงบ่อเพราะจะทำให้สภาพน้ำในบ่อเปลี่ยน สัตว์น้ำปรับตัวไม่ทัน อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย และหลังจากฝนตก เกษตรกรควรเปิดเครื่องตีน้ำ เพื่อให้ น้ำผสมเป็นเนื้อเดียวกันป้องกันน้ำในระดับบนและในระดับลึกลงไปแยกชั้น และการเปิดเครื่องตีน้ำเป็นการเพิ่มออกซิเจนให้กับน้ำ นอกจากนี้ควรดูแลสภาพน้ำ ให้เหมาะสมกับชนิดของสัตว์น้ำที่เลี้ยง หากสภาพน้ำไม่เหมาะสมอาจทำให้สัตว์น้ำชะงักการเจริญเติบโต สำหรับในช่วงฤดูฝนแมลงต่างๆ จะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรควรติดตั้งดวงไฟล่อแมลงเหนือบ่อเลี้ยง เพื่อล่อให้แมลงตัวเต็มวัยมาเล่นแสงไฟในตอนกลางคืนและตกลงไปในบ่อเลี้ยง เป็นอาหารเสริมสำหรับสัตว์น้ำได้

อนึ่ง ในช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีกำลังแรง คลื่นลมบริเวณทะเลอันดามัน และอ่าวไทยตอนบนจะมีกำลังแรงขึ้นผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งควรระวังและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หากสัตว์น้ำโตได้ขนาดควรทยอยกับขายไปก่อนบางส่วน เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และควรติดตามพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อไม้ผลในช่วงฤดูฝน

สำหรับบริเวณประเทศไทยตอนบน ในระยะต้นฤดูฝนจะมีฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงเกิดขึ้นได้ บางพื้นที่ เกษตรกรควรผูกยึดกิ่งและค้ำยันลำต้นของไม้ผลให้อยู่ในสภาพมั่นคงและแข็งแรง เพื่อป้องกันกิ่งฉีกหัก และ ต้นโค่นล้ม เมื่อมีลมแรง ส่วนไม้ผลที่อยู่ในระยะผลแก่และเก็บเกี่ยว เช่น ลิ้นจี่ ลำไย พุเรียน และขนุน เป็นต้น เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้ผลที่ร่วงหล่น และเปลือกผลไม้กองอยู่ในบริเวณสวน เพราะจะเป็นแหล่งสะสมของโรคและ ศัตรูพืชโดยเฉพาะโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา ซึ่งมักระบาดในช่วงที่ดินและอากาศมีความชื้นสูง ซึ่งเชื้อโรคดังกล่าวอาจ ลูกกลามจากผลและเปลือกที่เน่าเสีย มาสู่ต้นพืชได้ ทำให้ต้นพืชเสียหายและอาจตายได้ ซึ่งเกษตรกรควรนำไปกำจัดให้ ถูกวิธี โดยเผาหรือฝังให้ลึก ส่วนไม้ผลที่เก็บเกี่ยวผลผลิตไปแล้ว ชาวสวนควรตัดแต่งกิ่งและซั้วผล แล้วทาแผลรอยตัด ด้วยสารป้องกันเชื้อรา ซึ่งการตัดแต่งกิ่งจะทำให้ทรงพุ่มโปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก แสงแดดส่องได้ทั่วถึง ลดความชื้นภายในทรงพุ่ม และในแปลงปลูก ป้องกันและลดความรุนแรงของโรคที่เกิดจากเชื้อรา รวมทั้งควรรวบรวม และเก็บกวาดวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ และกิ่งไม้ ที่มีโรคและถูกแมลงหรือศัตรูพืชทำลายไปกำจัด โดย เผาหรือฝังให้ลึก เพื่อตัดวงจรชีวิตของโรคและศัตรูพืช สำหรับสวนผลไม้ที่อยู่ในที่ลุ่ม เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้ น้ำท่วม ขังในแปลงปลูก และโคนต้นไม้ผลนานเกิน 7 วัน เพราะจะทำให้รากขาดอากาศต้นไม้ผลตายได้ สำหรับบางช่วงอาจมี ฝนตกติดต่อกันทำให้ดินและอากาศมีความชื้นสูง เกษตรกรควรระวังและป้องกันโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคราก เน่าโคนเน่าในไม้ผล โรคใบติดในพุเรียน และโรคราสีชมพูในลองกอง เป็นต้น โดยดูแลสวนให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้ สะดวก ไม่ให้รกทึบ แสงแดดส่องได้ทั่วถึง สำหรับในช่วงที่มีฝนลดลง โดยเฉพาะในระยะที่ฝนทิ้งช่วง(ปลายเดือน มิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคม) และช่วงปลายฤดูฝน(เดือนตุลาคม) ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง สภาพ อากาศเหมาะแก่การระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอนในไม้ผล เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืช ดังกล่าว ซึ่งจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืช เช่น ใบอ่อนและยอดอ่อน เป็นต้น ทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ส่งผลให้ การผลิตดอกออกผลลดลง และผลผลิตด้อยคุณภาพได้ อนึ่ง ในระยะปลายฤดูฝน เกษตรกรควรกักเก็บน้ำเอาไว้ เพื่อจะ ได้มีน้ำใช้ในช่วงแล้ง ต่อไป

ส่วนภาคใต้ในระยะต้นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อาจมีฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง เกษตรกรควรผูกยึด และค้ำยันกิ่งและลำต้นของไม้ผลให้มั่นคงแข็งแรง เพื่อป้องกันลำต้นโค่นล้ม และกิ่งฉีกหัก เมื่อมีลมแรง และในช่วงที่ ฤดูฝนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะมีกำลังแรง ทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกจะมีปริมาณและการกระจายของฝนมากกว่าทาง ภาคใต้ฝั่งตะวันออกกับมีฝนตกหนักบางพื้นที่ สำหรับไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต เกษตรกรควรดูแลสภาพสวนให้ โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยตัดแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มโปร่ง แสงแดดสามารถส่องได้ทั่วถึงและควรทาแผลรอยตัดด้วย สารป้องกันเชื้อรา สำหรับในระยะที่มีฝนน้อย(ปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคม) และระยะปลายฤดูฝน ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน ซึ่ง ศัตรูพืชดังกล่าวจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืช เช่น ใบอ่อนและยอดอ่อนของพืชทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ส่งผล ให้การผลิตดอกออกผลลดลง ส่วนไม้ผลที่อยู่ในระยะผลแก่และเก็บเกี่ยว เกษตรกรไม่ควรกองสุ่ม เปลือกและผลที่ร่วง หล่นเน่าเสียไว้ในบริเวณสวน แต่ควรนำไปกำจัดให้ถูกวิธีโดยเผาหรือฝังให้ลึก เพื่อไม่ให้ เป็นแหล่งสะสมของโรคและ ศัตรูพืช เพื่อป้องกันโรคและศัตรูพืชลูกกลามจากกองวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาสู่ต้นพืชโดยเฉพาะโรคพืชที่เกิดจาก เชื้อราอาจทำให้ต้นพืชเสียหายและตายได้ อนึ่ง ในระยะปลายฤดูฝน เกษตรกรควรกักเก็บน้ำเอาไว้ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ ในช่วงแล้ง ต่อไป

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อกาแฟและยางพาราในช่วงฤดูฝน

สำหรับเกษตรกรที่ปลูกกาแฟ ในช่วงฤดูฝนบางช่วงอาจมีฝนตกติดต่อกันทำให้ดินและอากาศจะมีความชื้นสูง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคราสนิม และโรคผลเน่า เป็นต้น เกษตรกรควรเก็บกวาดใบและกิ่ง ตลอดจนส่วนของพืชที่เป็นโรคหรือศัตรูพืชทำลายไปกำจัด โดยเผาหรือฝังให้ลึก ไม่ควรกองสุมไว้ในบริเวณสวน เพราะอาจเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคและศัตรูพืช สำหรับในช่วงที่มีฝนทิ้งช่วง โดยเฉพาะปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคม ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน ซึ่งจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืชทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ หรือบางครั้งอาจทำให้ต้นพืชตายได้ อนึ่ง ในช่วงฤดูฝน วัชพืชต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แย่งน้ำและธาตุอาหารจากต้นกาแฟ โดยดายหญ้าหรือใช้เครื่องตัดหญ้า หรืออาจปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดิน เช่น ถั่วพราง ถั่วพุ่ม และปอเทือง เป็นต้น หรืออาจปลูกพืชและผักเป็นพืชแซม เช่น พริก ขี้หนู มะเขือ หรือมะละกอ เป็นต้น ช่วยคลุมดินป้องกันวัชพืชได้ สำหรับในช่วงฤดูฝน เกษตรกรควรตัดแต่งกิ่งกาแฟ รวมทั้งควรดูแลสภาพสวนให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก แสงแดดสามารถส่องได้ทั่วถึง เพื่อลดความชื้นสะสมภายในสวน ป้องกันและลดความรุนแรงของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา โดยตัดแต่งกิ่งแขนง หรือกิ่งกระโดง เพื่อลดการระบาดของโรคและแมลง เนื่องจากในช่วงฤดูฝนกิ่งดังกล่าวจะมีจำนวนมาก และจะแย่งธาตุอาหารจากต้นกาแฟ ทำให้ต้นเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ ส่งผลให้ผลผลิตลดลงได้ รวมทั้งควรตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ กิ่งที่มีสภาพเสื่อมโทรมหลังจากการให้ผลผลิตมานาน นอกจากนี้ควรใส่ปุ๋ย เพื่อบำรุงต้นโดยให้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อเป็นการปรับปรุงดิน

ส่วนผู้ที่ปลูกยางพารา ในช่วงฤดูฝนสภาพอากาศจะชื้น โดยเฉพาะในช่วงที่มีฝนตกติดต่อกันทำให้ดิน และอากาศมีความชื้นสูง เกษตรกรควรดูแลสวนยางพาราให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อลดความชื้นสะสมภายในสวนป้องกันโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคใบยางร่วงลูกยางเน่า โรคหน้ากรีดยาง และโรคราสีชมพู เป็นต้น และควรหลีกเลี่ยงการกรีดยางในช่วงที่มีฝนตกติดต่อกัน หรือไม่ควกรีดแบบหักโหมในวันที่มีฝนตก นอกจากนี้ควรหมั่นกำจัดวัชพืช เนื่องจากในช่วงฤดูฝนวัชพืชต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี ชาวสวนยางพาราควรหมั่นกำจัดวัชพืชในสวนให้โล่งเตียน เพื่อลดความชื้นสะสมภายในแปลงปลูกและลดความรุนแรงของโรคที่เกิดจาก เชื้อรา รวมทั้งไม่ให้วัชพืชแย่งธาตุอาหารจากต้นยางพาราที่ปลูก และทำให้บริเวณสวนยางพาราไม่ให้อับชื้นจนเป็นแหล่งสะสมของโรค โดยเฉพาะโรคที่เกิดจากเชื้อไฟทอปทริซา ซึ่งมักระบาดในช่วงฤดูฝนที่มีความชื้นสูง และยังเป็น การป้องกันโรคและศัตรูพืชของยางพาราได้อีกทาง เนื่องจากเชื้อโรคและศัตรูพืชบางชนิดจะเจริญเติบโตได้ในวัชพืช สำหรับในช่วงมีฝนตกหนักติดต่อกันซึ่งอาจทำให้เกิดน้ำท่วม โดยเฉพาะสวนยางพาราที่อยู่ในที่ลุ่ม เกษตรกรควรระบายน้ำออกจากพื้นที่เพาะปลูกอย่าให้น้ำขังในสวนยางพาราเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้รากพืชเน่าต้นพืชตายได้ และหากตรวจพบต้นที่เป็นโรคควรรีบรักษาไม่ควรปล่อยทิ้งไว้เพราะอาจทำให้ต้นพืชเสียหาย และเชื้อโรคอาจลุกลามไปยังต้นอื่น ซึ่งจะยากต่อการควบคุมโรค

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักในช่วงฤดูฝน

ในช่วงต้นฤดูฝนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะมีกำลังแรงเป็นช่วงๆ ประกอบกับมีร่องความกดอากาศต่ำ ได้พัดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบนทำให้บริเวณประเทศไทยมีปริมาณและการกระจายของฝนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความชื้นในดินและในอากาศสูงขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่มีฝนตกติดต่อกัน เกษตรกรที่ปลูกพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผัก ควรระวังและป้องกันการระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา โดยดูแลบริเวณแปลงปลูกให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อลดความชื้นสะสมภายในแปลงปลูก รวมทั้งควรจัดทำทางระบายน้ำและขุดลอกคูคลองระบายน้ำอย่าให้ดินแข็งติดขัดเพื่อให้น้ำสามารถระบายได้สะดวก ป้องกันน้ำท่วมขังบริเวณพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งจะเป็นสาเหตุของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา โดยเฉพาะแปลงปลูกที่อยู่ในที่ลุ่มน้ำที่ท่วมขังเป็นเวลานานทำให้รากพืชขาดอากาศต้นพืชตายได้ สำหรับวัชพืชในช่วงฤดูฝนจะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชในพื้นที่เพาะปลูกให้โล่งเตียน เพื่อไม่ให้แย่งธาตุอาหารจากพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักที่ปลูก และวัชพืชบางชนิดยังเป็นแหล่งสะสมของโรคและศัตรูพืชต่างๆ ได้ เนื่องจากโรคและศัตรูพืชบางชนิดสามารถเจริญเติบโตได้ในวัชพืช สำหรับในระยะปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคม ร่องความกดอากาศต่ำได้เลื่อนขึ้นผาดผ่านทางตอนล่างของประเทศจีน ประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีกำลังอ่อน ทำให้บริเวณประเทศไทยมีปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน ในพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผัก ซึ่งศัตรูพืชดังกล่าวจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืช เช่น ใบอ่อน และยอดอ่อน เป็นต้น ทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง และ ด้อยคุณภาพได้ สำหรับบางพื้นที่ปริมาณน้ำในดินอาจลดลง จนมีสมดุลน้ำเป็นลบ(ฝนที่ตกมีน้อยกว่าปริมาณน้ำระเหย) เกษตรกรจึงควรดูแลให้น้ำแก่พืชที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต และระยะผลิดอกออกผล อย่างเพียงพอ เพราะหากขาดน้ำจะทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพได้ หลังจากระยะฝนทิ้งช่วงผ่านไปแล้วร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านประเทศจีนตอนใต้จะเลื่อนลงมาพัดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบนประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะมีกำลังแรงขึ้นในบางช่วงทำให้บริเวณประเทศไทยมีปริมาณและการกระจายของฝนเพิ่มขึ้น กับมีฝนตกหนักได้บางพื้นที่ เกษตรกรควรระวังและป้องกันน้ำท่วมขังในพื้นที่เพาะปลูกโดยเฉพาะพื้นที่ลุ่ม เกษตรกรควรจัดเตรียมวัสดุสำหรับกั้นน้ำและอุปกรณ์สำหรับสูบน้ำเอาไว้ให้พร้อมใช้งาน เพื่อป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูก สำหรับในช่วงฤดูฝนอาจจะมีโรคและแมลงรบกวนต้นพืชอยู่บ้าง เกษตรกรจึงควรหมั่นสำรวจแปลงปลูกพืชหากพบโรค และแมลงระบาดควรรีบกำจัดและควบคุม เพื่อไม่ให้ระบาดเป็นบริเวณกว้าง ส่วนในช่วงปลายฤดูฝนปริมาณและการกระจายของฝนจะเริ่มลดลงโดยเฉพาะบริเวณประเทศไทยตอนบน (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก) เกษตรกรควรระวังและป้องกันศัตรูพืชจำพวกหนอน ซึ่งจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืช รวมทั้งควรกักเก็บน้ำเอาไว้ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ทางด้านการเกษตรในช่วงแล้ง เนื่องจากระยะต่อไปจะเป็นฤดูหนาวและฤดูร้อน ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง เกษตรกรควรมีการวางแผนการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับสภาพอากาศในภูมิภาคนั้นๆ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต และเกิดความเสี่ยงจากผลกระทบต่างๆ น้อยลง

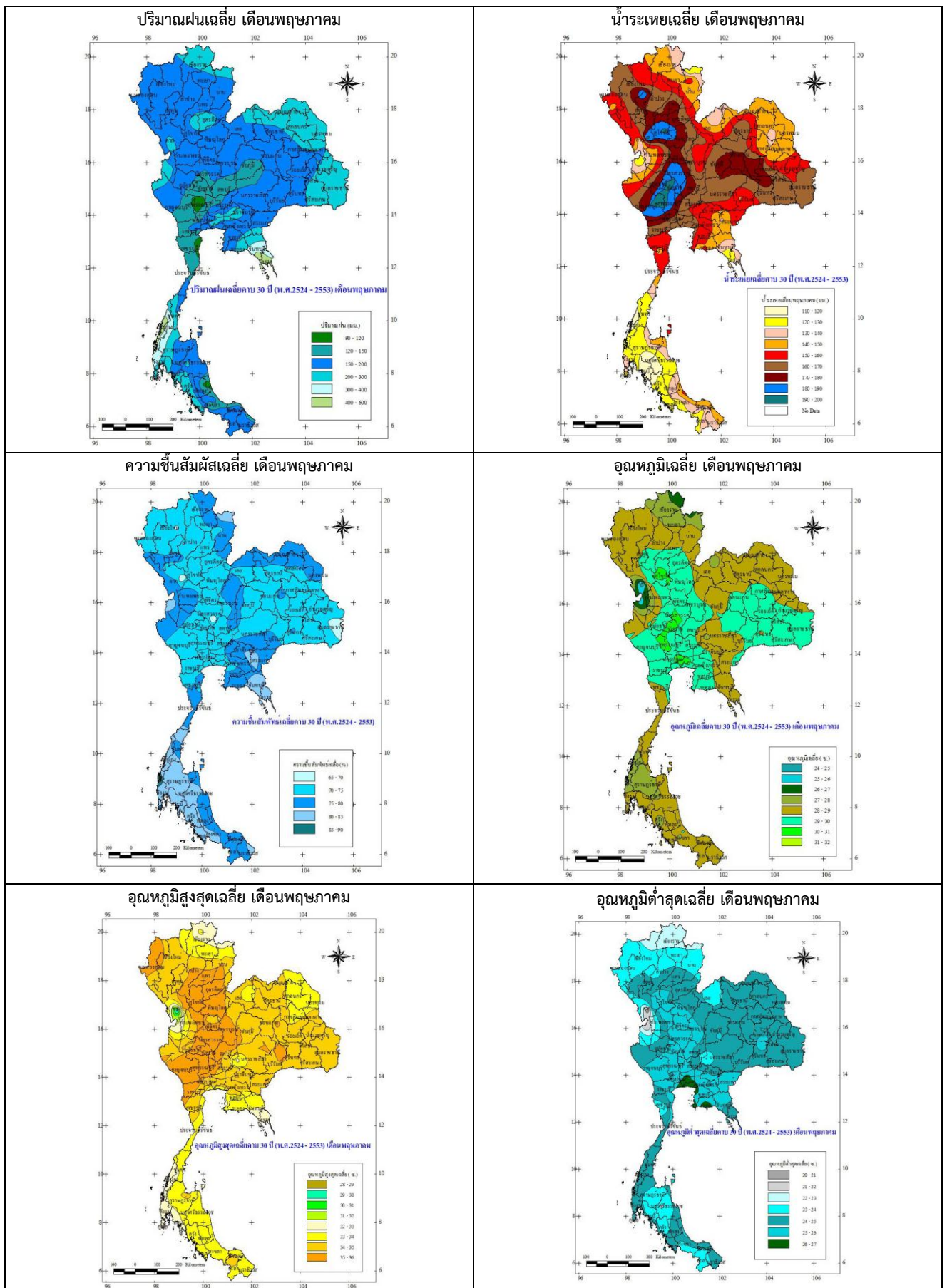
สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน

สำหรับในช่วงต้นฤดูฝนชาวนาควรเตรียมดินสำหรับหว่านกล้าเอาไว้ให้พร้อม เมื่อมีฝนตกสม่ำเสมอ และดินมีความชื้นเพียงพอจึงค่อยลงมือหว่านกล้า แต่ไม่ควรหว่านกล้าแน่นจนเกินไป และควรหันแปลงกล้าไปตามทิศทางลม เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก และเป็นการลดความชื้นสะสมบริเวณแปลงกล้า ป้องกันและลดความรุนแรงของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อราโดยเฉพาะโรคไหม้ ซึ่งมีกระบาดได้ตั้งแต่ระยะกล้าถึงออกรวง โดยสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมของโรคนี้คือ อุณหภูมิระหว่าง 24-32 องศาเซลเซียส ความชื้นมากกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ สำหรับในช่วงที่ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง โดยเฉพาะในช่วงปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคม เนื่องจากเกิดสภาวะฝนทิ้งช่วง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน เช่น หนอนกระทู้ หนอนกอ และหนอนห่อใบข้าว เป็นต้น ซึ่งจะกัดกินใบและยอดอ่อนของข้าวทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ส่งผลให้ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพได้ สำหรับพื้นที่ซึ่งมีสภาพอากาศแห้ง เกษตรกรควรระวังและป้องกันศัตรูพืชจำพวกปากดูด โดยเฉพาะ เพลี้ยไฟ ซึ่งมีกระบาดในระยะกล้า สำหรับระยะปักดำชาวนาควรระวังป้องกัน เพลี้ยจักจั่น ส่วนในระยะข้าวแตกกอ ชาวนาควรระวังป้องกันการระบาดของ เพลี้ยแป้ง และเพลี้ยกระโดด สีน้ำตาล เป็นต้น เนื่องจากในช่วงฤดูฝนวัชพืชต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี ชาวนาควรกำจัดวัชพืช เช่น ข้าวป่า ข้าวรก หญ้าไซ หญ้าแดง และหญ้าชันกาด เป็นต้น รอบๆ แปลงนา เพื่อไม่ให้แหล่งอาศัยหลบซ่อนของโรคและศัตรูพืช เนื่องจากโรคและศัตรูพืชบางชนิดอาจเจริญเติบโตในวัชพืช ในบางช่วงชีวิตและลูกกลามมาสู่ต้นข้าวได้ รวมทั้งควรอนุรักษ์ ศัตรูธรรมชาติของศัตรูพืช เช่น แมลงปอ แมงมุม ผีเสื้อ แมลงผู้ ตัวห้ำ และตัวเบียนต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งสัตว์น้ำต่างๆ เช่น กบ เขียด และปลา เป็นต้น เพื่อช่วยกำจัดศัตรูพืชตามธรรมชาติในแปลงนา สำหรับในช่วงที่มีฝนตกชุกอาจมีน้ำท่วม เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของหอยเชอรี่ที่ลอยมากับน้ำโดยใช้ตาข่ายดักบริเวณทางน้ำไหลเข้านา แล้วจับหอยไปทำลาย เพื่อไม่ให้หอยดังกล่าวเข้ามาในแปลงนา แพร่พันธุ์และกัดกินต้นข้าวในระยะต่อไป

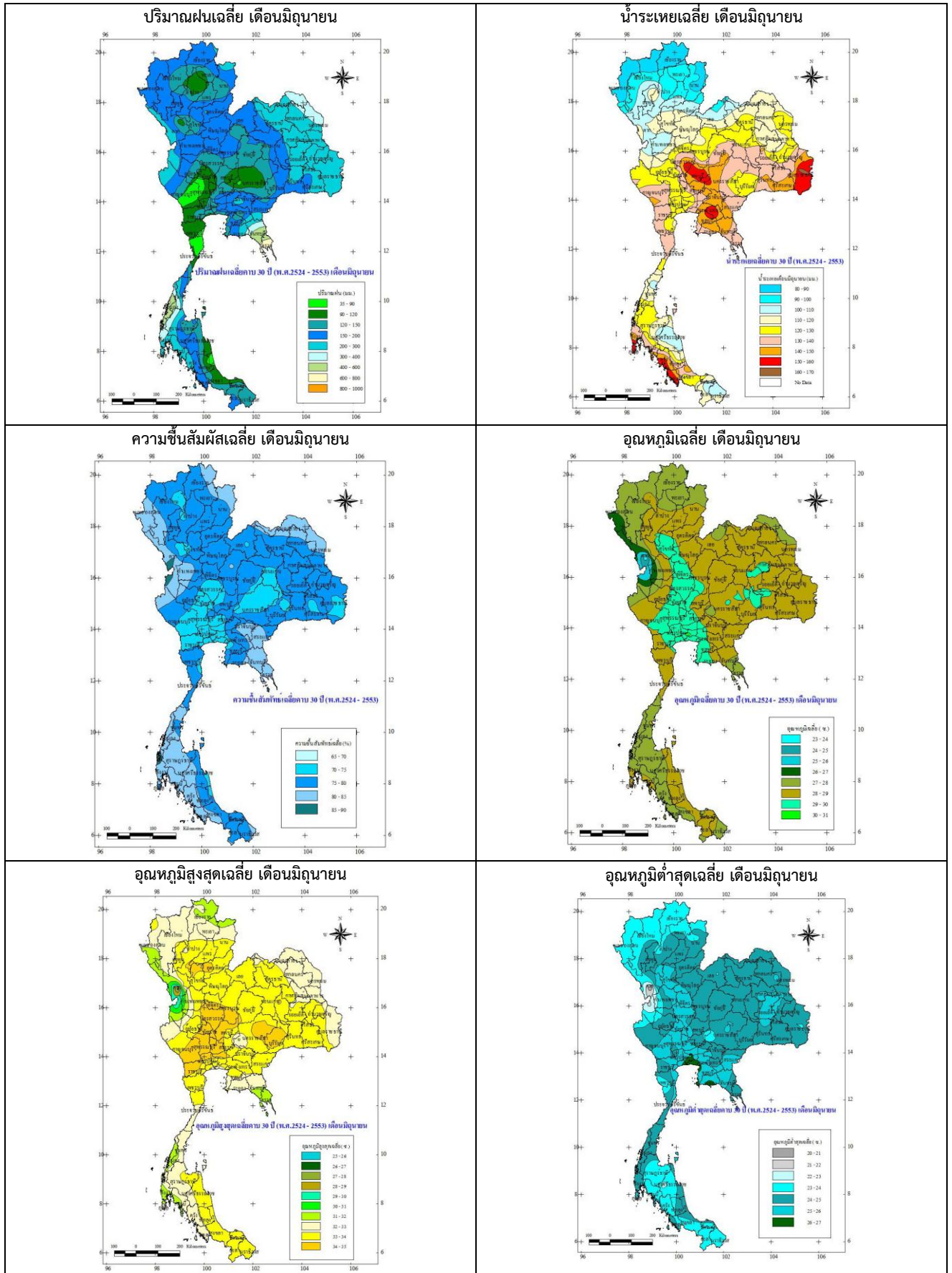
เผยแพร่โดย ส่วนอุตุนิยมวิทยาเกษตร กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา โทร.02-3669336
Adisorn Somwang

<http://www.tmd.go.th/agromet.php>
<http://www.arcims.tmd.go.th/>

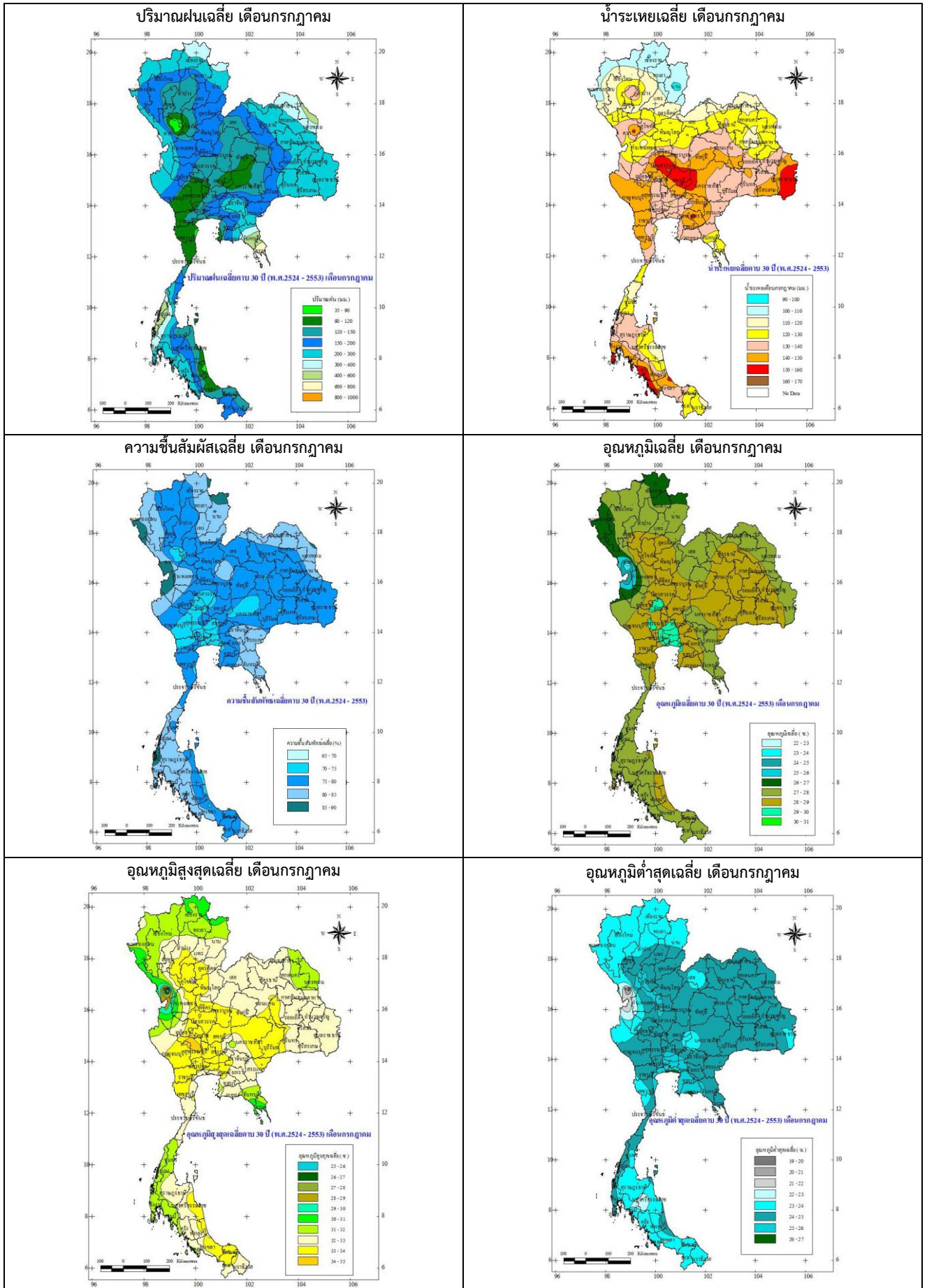
เดือนพฤษภาคม

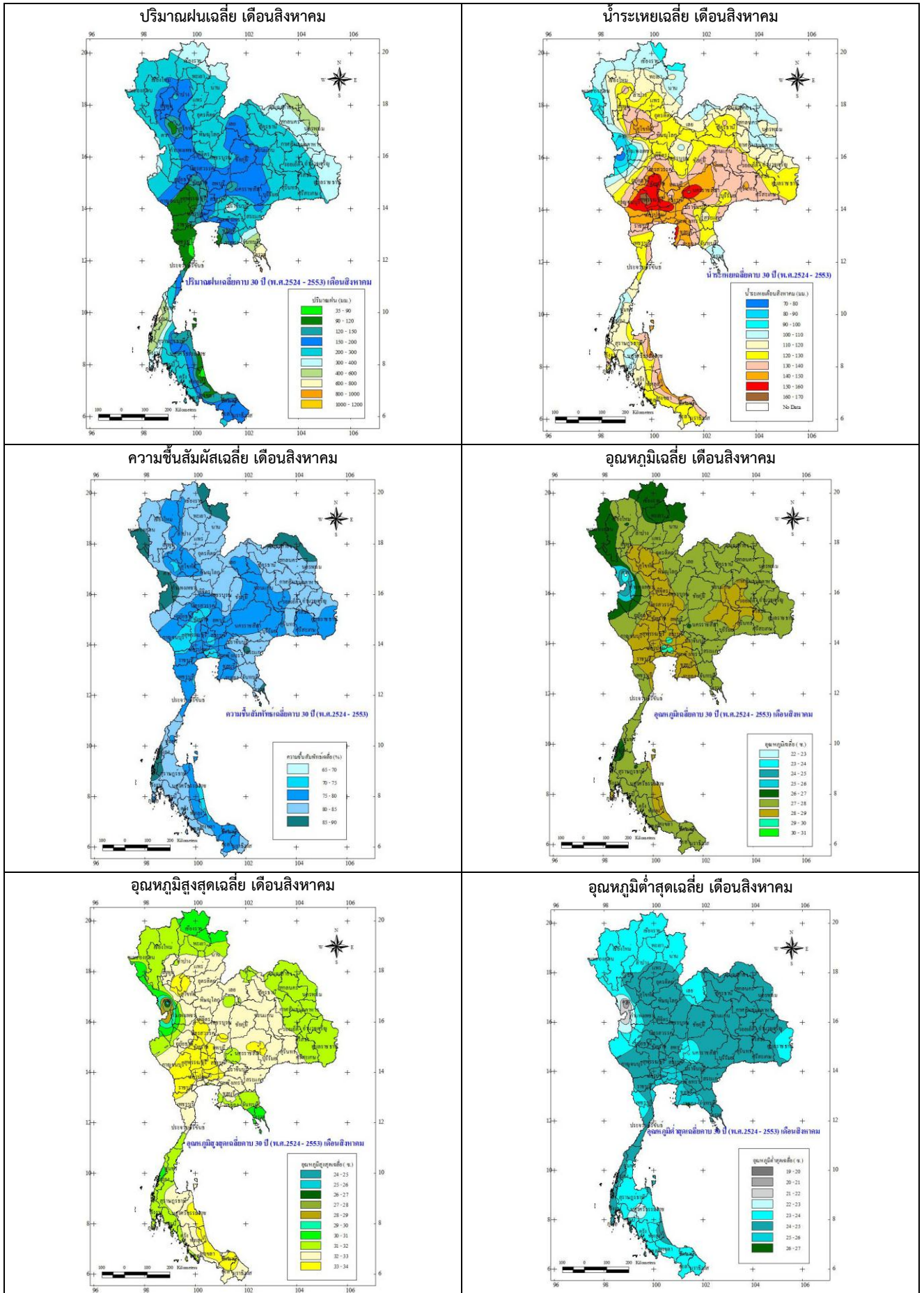
เดือนมิถุนายน

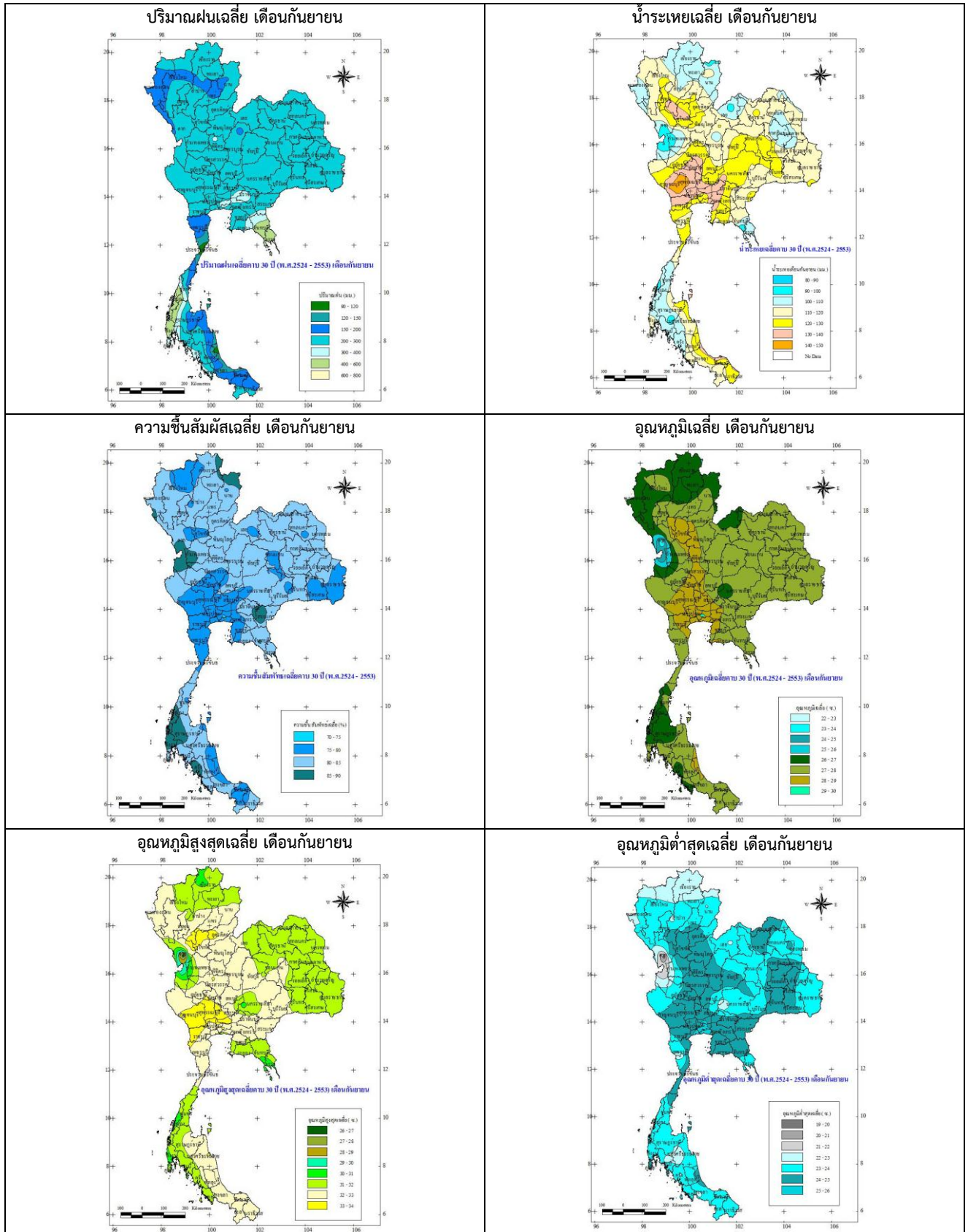
เดือนกรกฎาคม

เดือนสิงหาคม

เดือนกันยายน

เดือนตุลาคม

